

คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของ
สาขาวิชาการท่องเที่ยว และ สาขาวิชาการโรงแรม คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
Qualifications of Tourism and Hotel Graduates according to Thailand
Qualifications Framework for Higher Education : Faculty of Liberal Arts,
Rajamangala University of Technology Thanyaburi

กรกนก อนรรฆนະกุล¹, นนทลี พรธาดาวิทย์²

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของสาขาวิชาการท่องเที่ยว และสาขาวิชาการโรงแรม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร/อาจารย์ นักศึกษา และผู้ใช้บัณฑิต 6 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 6) ด้านทักษะพิสัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม นักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวชั้นปีที่ 4 นักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมชั้นปีที่ 4 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และ ผู้ใช้บัณฑิตจากสถานประกอบการโครงการสหกิจศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญและหาความเชื่อมั่นเท่ากับ .95 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร/อาจารย์ นักศึกษา และผู้ใช้บัณฑิต เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สาขาวิชาการท่องเที่ยว ภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\mu=3.88$, $S.D.=0.64$) โดยพบว่า ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\mu=3.98$, $S.D.=0.63$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\mu=3.97$, $S.D.=0.66$) ด้านทักษะพิสัย ($\mu=3.86$, $S.D.=0.65$) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\mu=3.74$, $S.D.=0.59$) ด้านทักษะทางปัญญา ($\mu=3.73$, $S.D.=0.70$) และ ด้านความรู้ ($\mu=3.71$, $S.D.=0.70$) ส่วนความคิดเห็นของผู้บริหาร/อาจารย์

¹ นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีนักศึกษา, e-mail: orr.1970@hotmail.com

² อาจารย์ประจำสาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, e-mail: nonnuip1959@gmail.com

นักศึกษา และผู้ใช้บัณฑิต เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สาขาวิชาการโรงแรม ภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยพบว่าด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\mu=4.14$, $S.D.=0.66$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\mu=4.08$, $S.D.=0.66$) ด้านทักษะพิสัย ($\mu=3.98$, $S.D.=0.70$) ด้านทักษะทางปัญญา ($\mu=3.86$, $S.D.=0.74$) ด้านความรู้ ($\mu=3.78$, $S.D.=0.71$) และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\mu=3.74$, $S.D.=0.64$)

คำสำคัญ : คุณลักษณะ, บัณฑิต, มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

Abstract

The objective of this research was to study the qualifications of Tourism and Hotel graduates from the Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Thanyaburi according to thailand qualifications framework for higher education. Six aspects were taken into account—1) morals and ethics, 2) knowledge, 3) intellectual skills, 4) interpersonal skills and responsibility, 5) numerical analysis, communication, and information technology skills, and 6) psychomotor domain. The samples were administrators/ lecturers in the Department of Tourism and Hotel, fourth-year Tourism and Hotel students from the Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Thanyaburi, and the graduate users—the organizations under the cooperative education programme. The instruments used were questionnaires and interviews. The content validity was evaluated by the experts, and the reliability was 0.95. The data obtained was then analyzed by computing frequency, percentage, mean, standard deviation and content analysis. The results showed that the opinions of the administrators/lecturers, students, and graduate users towards Tourism graduates on every aspect were at a high level ($\mu=3.88$, $S.D.=0.64$). The aspect of interpersonal skills and responsibility had the highest mean score ($\mu=3.98$, $S.D.=0.63$). The mean scores of other aspects were as follows: morals and ethics ($\mu=3.97$, $S.D.=0.66$), psychomotor domain ($\mu=3.86$, $S.D.=0.65$), numerical analysis, communication, and information technology skills ($\mu=3.74$, $S.D.=0.59$), intellectual skill ($\mu=3.73$, $S.D.=0.70$), and knowledge ($\mu=3.71$, $S.D.=0.70$). In case of Hotel graduates, the opinions of the administrators/lecturers, students, and graduate users towards Hotel graduates on every aspect were also

at a high level. The aspect of interpersonal skills and responsibility had the highest mean score ($\mu = 4.14$, S.D. = 0.66). The mean scores of other aspects were as follows: morals and ethics ($\mu = 4.08$, S.D. = 0.66), psychomotor domain ($\mu = 3.98$, S.D. = 0.70), intellectual skills ($\mu = 3.86$, S.D. = 0.74), knowledge ($\mu = 3.78$, S.D. = 0.71), and numerical analysis, communication, and information technology skills ($\mu = 3.74$, S.D. = 0.64).

Keywords : qualifications, graduates, framework for higher education

บทนำ

การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจด้านบวกที่สำคัญ คือ มีรายได้จากเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศเป็นจำนวนมาก ซึ่งมาจากการใช้จ่ายในการท่องเที่ยว การนำเข้าและส่งออกสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ทำให้เกิดรายได้ในระบบเศรษฐกิจของประเทศ และสามารถกระตุ้นการลงทุน ส่งผลให้เกิดการเติบโตทางการเงินในระบบเศรษฐกิจต่าง ๆ ทำให้มีการส่งเสริมรายได้ให้กับรัฐจากการท่องเที่ยว ประเทศไทยมีชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยวมากด้วยสภาพแวดล้อม สถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามและหลากหลาย มีทั้งแบบเชิงธรรมชาติอย่างทะเลภูเขา น้ำตก เชิงศิลปวัฒนธรรมที่มีทั้งวัดวาอาราม พระราชวัง โบราณสถานต่าง ๆ รวมไปถึงแหล่งท่องเที่ยวที่ตอบสนองวิถีชีวิตคนเมือง อย่างบรรดาแหล่งช้อปปิ้ง สถานบันเทิง สปา เป็นต้น (ธุรกิจท่องเที่ยวพร้อมรับ AEC หรือยัง, 2555) ตลอดจนวัฒนธรรมพื้นบ้านและความเป็นมิตรของคนไทยต่างดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวเมืองไทยเป็นอันดับหนึ่ง รายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวคิดเป็น 8% ของ GDP คือ 1 ล้านล้านบาท และมีคนทำงานจำนวนมากในอุตสาหกรรมนี้และงานภาคบริการที่สร้างธุรกิจต่อเนื่องจำนวนมากมาย (อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยในสายลมแห่งประชาคมอาเซียน, 2555) การเตรียมความพร้อมในการพัฒนาบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวเพื่อรองรับการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ประเทศไทยได้ทำข้อตกลงร่วมว่าด้วยการยอมรับคุณสมบัติบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวอาเซียน ระบุมาตรฐานสมรรถนะร่วมสำหรับนักวิชาชีพการท่องเที่ยวอาเซียน (วิชาชีพท่องเที่ยวกับ AEC, 2555) ประเด็นนี้สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร

ทั้งนี้ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้ดำเนินการเปิดหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว สาขาวิชาการโรงแรม ตั้งแต่ปี พ.ศ.2539 นั้น ได้มีการปรับปรุงหลักสูตร ปี พ.ศ.2553 ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ปี พ.ศ.2552 ในการนี้ เห็นควรศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของสาขาวิชาการท่องเที่ยว และสาขาวิชาการโรงแรม เพราะจะทำให้

ได้รับข้อมูลตามสภาพจริง ทราบจุดแข็ง จุดที่ควรพัฒนา ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการในแนวทางที่เหมาะสมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ต่อการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณค่าและประสิทธิภาพสูงขึ้นตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของสาขาวิชาการท่องเที่ยว และ สาขาวิชาการโรงแรม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลธัญบุรี ตามความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร/อาจารย์ นักศึกษา และ ผู้ใช้บัณฑิตจากสถานประกอบการโครงการสหกิจศึกษา 6 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 6) ด้าน ทักษะพิสัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของสาขาวิชาการท่องเที่ยว และ สาขาวิชาการโรงแรม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลธัญบุรี (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2553) เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) กำหนดวิธีดำเนินการศึกษา มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ ผู้บริหาร อาจารย์สาขาวิชาการท่องเที่ยวและ การโรงแรม นักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยว นักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรม ชั้นปีที่ 4 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และผู้ใช้บัณฑิตจากสถานประกอบการ โครงการสหกิจศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม สำหรับผู้บริหาร อาจารย์สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม นักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยว นักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรม ชั้นปีที่ 4 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และผู้ใช้บัณฑิตจากสถานประกอบการโครงการสหกิจศึกษา และแบบ

สัมภาษณ์ผู้ใช้บัณฑิตจากสถานประกอบการโครงการสหกิจศึกษา โดยมีการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอหนังสือรับรองจากสำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อทำหนังสือขอเก็บข้อมูลการวิจัย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลธัญบุรี

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage) คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของสาขาวิชาการท่องเที่ยว และ สาขาวิชาการโรงแรม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ข้อเสนอแนะ และแบบสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

ภาพรวมคุณลักษณะบัณฑิตสาขาวิชาการท่องเที่ยว พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร/อาจารย์ นักศึกษา และผู้ใช้บัณฑิต อยู่ในระดับมาก ($\mu=3.88$, $S.D.=0.64$) พิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\mu=3.98$, $S.D.=0.63$) รองลงมา คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\mu=3.97$, $S.D.=0.66$) และ ด้านทักษะพิสัย ($\mu=3.86$, $S.D.=0.65$) เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเฉพาะกลุ่ม ผู้บริหาร/อาจารย์ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.85$, $S.D.=0.84$) พิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\mu=4.01$, $S.D.=0.88$) รองลงมา คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\mu=3.97$, $S.D.=0.87$) และ ด้านทักษะพิสัย ($\mu=3.88$, $S.D.=0.89$) ส่วนนักศึกษา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.79$, $S.D.=0.52$) พิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\mu=3.95$, $S.D.=0.53$) รองลงมา คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\mu=3.92$, $S.D.=0.46$) และ ด้านทักษะพิสัย ($\mu=3.83$, $S.D.=0.60$) และผู้ใช้บัณฑิต พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.92$, $S.D.=0.57$) พิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\mu=4.03$, $S.D.=0.68$) รองลงมา คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\mu=3.98$, $S.D.=0.49$) และ ด้านทักษะพิสัย ($\mu=3.86$, $S.D.=0.46$)

ภาพรวมคุณลักษณะบัณฑิตสาขาวิชาการโรงแรม พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร/อาจารย์ นักศึกษา และผู้ใช้บัณฑิต เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สาขาวิชาการโรงแรม อยู่ในระดับมาก ($\mu=3.93$, $S.D.=0.65$) พิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\mu=4.14$, $S.D.=0.66$) รองลงมา คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\mu=4.08$, $S.D.=0.66$) และ ด้านทักษะพิสัย ($\mu=3.98$, $S.D.=0.70$) เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเฉพาะกลุ่มผู้บริหาร/อาจารย์ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.85$, $S.D.=0.81$) พิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\mu=4.02$, $S.D.=0.81$) รองลงมา คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\mu=3.96$, $S.D.=0.80$) และ ด้านทักษะพิสัย ($\mu=3.91$, $S.D.=0.83$) ส่วนนักศึกษา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.96$, $S.D.=0.48$) พิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\mu=4.19$, $S.D.=0.52$) รองลงมา คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\mu=4.11$, $S.D.=0.51$) และ ด้านทักษะพิสัย ($\mu=4.01$, $S.D.=0.57$) และผู้ใช้บัณฑิต พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.97$, $S.D.=0.65$) พิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\mu=4.20$, $S.D.=0.66$) รองลงมา คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\mu=4.16$, $S.D.=0.68$) และ ด้านทักษะพิสัย ($\mu=4.02$, $S.D.=0.71$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม

จากผลการวิจัย ความคิดเห็นของผู้บริหาร/อาจารย์ นักศึกษา และผู้ใช้บัณฑิต เกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สาขาวิชาการท่องเที่ยว และ สาขาวิชาการโรงแรม พบว่า คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมของบัณฑิตภาพรวมอยู่ในระดับมาก และทุกประเด็นย่อยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อรรถรัตน์ โลหิตินาวี และคณะ (2554) ที่พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตต้องการบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรเกสส์ศาสตร์บัณฑิต มีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ กฤตยา ฐานวรภัทร์ (2555) ที่พบว่า สถานประกอบการต้องการคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมมากที่สุด สอดคล้องกับการประเมินคุณภาพของบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (2554) ที่พบว่า ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตโดยภาพรวมด้านคุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการศึกษาของ พรณพัชร วิมลทรง

(2555) ที่พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตคาดหวังและประสงค์ให้บัณฑิตมีคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม สูงเป็นอันดับหนึ่ง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศิริวรรณ สิริพุทธิวรรณ (2547) ที่พบว่า นายจ้าง/ผู้ประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิต มีความพึงพอใจต่อบัณฑิตในระดับมาก องค์ประกอบหลัก คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และมนุษยสัมพันธ์มีความพึงพอใจมากที่สุด

2. ด้านความรู้

จากผลการวิจัย ความคิดเห็นของผู้บริหาร/อาจารย์ นักศึกษา และผู้ใช้บัณฑิต เกี่ยวกับคุณลักษณะด้านความรู้ของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สาขาวิชาการท่องเที่ยว และ สาขาวิชาการโรงแรม พบว่า คุณลักษณะด้านความรู้ของบัณฑิตภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นย่อยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติงานตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมายสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ อาจเนื่องจากการปฏิบัติงานตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมายสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นคุณลักษณะที่แสดงให้เห็นว่านักศึกษามีความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ มีความพร้อมในการปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเป็นสิ่งที่ผู้ใช้บัณฑิตต้องการ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ฉวีวรรณ แจ่มกิจ และ คณะ (2554) ที่พบว่า อาจารย์ ผู้บริหาร และผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจด้านทักษะปฏิบัติงานของบัณฑิต คือ สามารถสร้างงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นที่น่าพึงพอใจ สอดคล้องกับผลการศึกษา ของ มนูญ สุติศา (2545) ที่พบว่า ลักษณะพึงประสงค์สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาอุตสาหกรรม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คือ มีความตั้งใจติดตามงานที่ได้รับมอบหมาย อยู่ในระดับมาก

3. ด้านทักษะทางปัญญา

จากผลการวิจัย ความคิดเห็นของผู้บริหาร/อาจารย์ นักศึกษา และผู้ใช้บัณฑิต เกี่ยวกับคุณลักษณะด้านทักษะทางปัญญาของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สาขาวิชาการท่องเที่ยว และ สาขาวิชาการโรงแรม พบว่า คุณลักษณะด้านทักษะทางปัญญาของบัณฑิตภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นย่อยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การคิดเชิงบวก ทั้งนี้ อาจเพราะการคิดเชิงบวกเป็นการคิดแต่สิ่งที่ดี หามุมมองแตกต่างไปจากมุมมองปกติ มองให้เป็นบวก ซึ่งจะสร้างประโยชน์ให้กับตนเอง และผู้อื่น ลดความเครียด และสร้างความสุข มองความเป็นจริงแห่งชีวิต ทำให้สุขภาพจิตดี ก็จะมีพลังที่จะสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ได้ดี (สมชัย ศรีสุทธิยากร 2555)

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

จากผลการวิจัย ความคิดเห็นของผู้บริหาร/อาจารย์ นักศึกษา และผู้ใช้บัณฑิต เกี่ยวกับคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สาขาวิชาการท่องเที่ยว และ สาขาวิชาการโรงแรม พบว่า คุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบของบัณฑิต

ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นย่อยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีสุขภาพจิตดี ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการมีสุขภาพจิตที่ดี เป็นคุณลักษณะที่เป็นความต้องการของสถานประกอบการ จากการสัมภาษณ์ผู้ใช้บัณฑิต เสนอแนะว่า ควรเพิ่มกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เป็นการฝึกพัฒนาคุณลักษณะทางอารมณ์ ก่อให้เกิดทัศนคติ เจตคติที่ดีทั้งต่อตนเอง เพื่อนร่วมงาน องค์กร และสังคม และจะทำให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในทุกระดับได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วรวรรณ ศรียาภัย, กรรณิการ์ รักษา และคณินิจ ศีลรักษ์ (2553) พบว่า สถานประกอบการต้องการบัณฑิตที่มีศักยภาพพื้นฐานในระดับมาก เช่น มีทัศนคติที่ดี มองโลกในแง่บวก อารมณ์ดี ร่าเริงแจ่มใส และควบคุมอารมณ์ได้

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

จากผลการวิจัย ความคิดเห็นของผู้บริหาร/อาจารย์ นักศึกษา และผู้ใช้บัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สาขาวิชาการท่องเที่ยว และ สาขาวิชาการโรงแรม พบว่า คุณลักษณะด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบัณฑิตภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นย่อยความคิดเห็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาไทย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะภาษาไทยเป็นภาษาหลัก เป็นภาษาประจำชาติที่ใช้ในชีวิตประจำวันอยู่แล้ว ย่อมสามารถใช้ภาษาไทยในการทำงาน การสื่อสาร และการสรุปประเด็นได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ 2553) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วรวรรณ ศรียาภัย, กรรณิการ์ รักษา และคณินิจ ศีลรักษ์ (2553) ที่พบว่า ภาษาหลักที่ทั้งสถานประกอบการภาครัฐและภาคเอกชนใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารในการปฏิบัติงานต่าง ๆ คือ ภาษาไทย

6. ด้านทักษะพิสัย

จากผลการวิจัย ความคิดเห็นของผู้บริหาร/อาจารย์ นักศึกษา และผู้ใช้บัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านทักษะพิสัยของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สาขาวิชาการท่องเที่ยว ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉรวรรณ ณ สงขลา และคณะ (2554); ฉวีวรรณ แจ่มกิจ และคณะ (2554); และสุบิน ยุระรัช และคณะ (2554) ที่พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ด้านทักษะพิสัยอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นย่อยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความสามารถแบ่งงานความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานกลุ่ม สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุบิน ยุระรัช และคณะ (2554) ที่พบว่า คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในระดับมากคือ การทำงานเป็นทีม สามารถแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Spowart (2006) ที่ศึกษาเรื่อง การสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมในการเตรียมความพร้อมในการฝึกสหกิจ ที่พบว่านักศึกษาควรจะต้องเตรียมความพร้อมและเรียนรู้ประสบการณ์จากการฝึกสห

กิจ ในเรื่องของการทำงานเป็นทีม และสามารถรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนความคิดเห็นของผู้บริหาร/อาจารย์ นักศึกษา และผู้ใช้บัณฑิต เกี่ยวกับคุณลักษณะด้านทักษะพิสัยของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สาขาวิชาการโรงแรม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นย่อยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความสามารถในการประสานการทำงานกับบุคคลอื่น ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะมีการจัดหลักสูตรการศึกษาที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ ในเรื่องของการสามารถในการปฏิบัติและรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายตามหน้าที่ และบทบาทของตนในกลุ่มงานได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือผู้ร่วมงานและแก้ไขปัญหากลุ่ม (กระทรวงศึกษาธิการ 2552) อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Skiert and Buchta (2013) ที่พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและนันทนาการ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ คุณลักษณะของบัณฑิตในประเด็นการทำงานเป็นทีม เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Spowart (2006) ที่ศึกษาเรื่อง การสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมในการเตรียมความพร้อมในการฝึกสหกิจ ที่พบว่านักศึกษาควรเตรียมความพร้อมและเรียนรู้ประสบการณ์จากการฝึกสหกิจ ในเรื่องของการทำงานเป็นทีม

7. ภาพรวม 6 ด้าน

จากผลการวิจัย ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สาขาวิชาการท่องเที่ยว และ สาขาวิชาการโรงแรม ทั้ง 6 ด้าน ที่พบว่า ผู้บริหาร/อาจารย์ และนักศึกษา มีความคิดเห็นในระดับมาก ในด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฉวีวรรณ แจ่มกิจ และคณะ (2554) ที่พบว่า คุณลักษณะของบัณฑิตที่มีต่อความพึงพอใจในการจัดการศึกษาในหลักสูตร (พ.ศ. 2550) ของสาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการอาหาร คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ของบัณฑิตทั้ง 6 ด้านโดยรวมอยู่ในระดับมาก และความคิดเห็นด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านคุณธรรมจริยธรรม ส่วนผู้ใช้บัณฑิตจากสถานประกอบการโครงการสหกิจศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สาขาวิชาการท่องเที่ยว และ สาขาวิชาการโรงแรม ทั้ง 6 ด้าน มีความคิดเห็นในระดับมาก ในด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับกฤตยา ฐานวรภัทร์ (2555) ที่พบว่า ด้านที่สถานประกอบการต้องการมากที่สุดคือด้านคุณธรรมจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อีกทั้งยังสอดคล้องกับการประเมินคุณภาพของบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (2554) ที่พบว่า ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตโดยภาพรวม ต่อความรู้ความสามารถในด้านการประกอบอาชีพและความสามารถในการทำงานของบัณฑิต คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความ

รับผิดชอบ และ ด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัย ของพรณพัชร วิมลทรง (2555) ที่พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตคาดหวังและประสงค์ให้บัณฑิตมีคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม สูงเป็นอันดับหนึ่ง

ข้อเสนอแนะ

1. คณะศิลปศาสตร์ เปิดหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต 3 สาขาวิชา จึงเห็นควรศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตของสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพิ่ม เพื่อพัฒนาหลักสูตรควบคู่กันไป
2. ควรศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตสาขาวิชาในคณะอื่น ๆ เพื่อนำผลการศึกษามาพัฒนาบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานต่อไป
3. การวิจัยลักษณะนี้ครั้งต่อไป เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เฉพาะและเจาะลึกมากขึ้น สามารถเพิ่มวิธีการเก็บข้อมูล เช่น การสนทนากลุ่มนักศึกษา การสนทนากลุ่มผู้บริหาร/อาจารย์ การสัมภาษณ์เชิงลึก ฯลฯ
4. การวิจัยลักษณะนี้ครั้งต่อไป กลุ่มตัวอย่าง ควรใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง อย่างมีเงื่อนไข เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพมากขึ้น

แหล่งข้อมูลอ้างอิง

- กฤตยา ฐานวรภัทร์. (2555). *คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์สำหรับสถานประกอบการ กรณีศึกษา บัณฑิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร คณะสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่*. (รายงานผลการวิจัย). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ*. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม*. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- ฉวีวรรณ แจ่มกิจ และคณะ. (2554). *คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการอาหาร คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร*. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- เนชั่นสุดสัปดาห์ (2555). *“อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยในสายลมแห่งประชาคมอาเซียน”*. สืบค้นวันที่ 24 สิงหาคม 2555. จาก <http://www.thai-aec.com/550#ixzz2EpPXzitK>.
- ประชาชาติธุรกิจ. (2555). *“ธุรกิจท่องเที่ยวพร้อมรับ AEC หรือยัง”*. สืบค้นวันที่ 24 สิงหาคม 2555. จาก <http://www.that-aec.com/612#ixzz2EpQkYgBm>

- พรณพัชร วิมลทรง. (2555). **คุณลักษณะตามสภาพจริงและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต ระดับปริญญาตรี ตามความคิดเห็นขององค์กรผู้ใช้บัณฑิตในจังหวัดนครศรีธรรมราช**. วารสารเทคโนโลยีภาคใต้. 5(2), 39-52.
- มติชล. (2555). **“วิชาชีพท่องเที่ยวเกี่ยวกับ AEC”**. สืบค้นวันที่ 24 สิงหาคม 2555. จาก <http://www.that-aec.com/635#ixzz2EpOBumm5>
- มนูญ สุติศา. (2545). **ลักษณะพึงประสงค์สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาอุตสาหกรรม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี คณะศิลปศาสตร์. (2553). **หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว**. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี คณะศิลปศาสตร์. (2553). **หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการโรงแรม**. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. (2554). **การประเมิน คุณภาพของบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ สาขาสารสนเทศศาสตร์และ บรรณารักษศาสตร์**. (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- วรวรรณ ศรียาภัย กรรณิการ รักษา และคณินิจ ศีลรักษ์. (2553). **ความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตทางภาษาและการสื่อสารของสถานประกอบการ**. (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- ศิริวรรณ สิริพุฒไธวรรณ. (2547). **คุณลักษณะของบัณฑิตที่มีผลต่อการจ้างงานของบัณฑิตมหาวิทยาลัยทักษิณ**. (รายงานผลการวิจัย). สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สมชัย ศรีสุทธิยากร. (2555). **“การคิดเชิงบวก”**. สืบค้นวันที่ 24 สิงหาคม 2555. จาก <http://www.somcaisir.com>
- สุบิน ยุระรัช และคณะ. (2554). **ความพร้อมในการพัฒนาบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน**. (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). **แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ อุดมศึกษาแห่งชาติ**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- อรรถัน โลहितนาวิ และคณะ. (2554). **คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิต หลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบริหารเภสัชกรรม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**. (รายงานการวิจัย). พะเยา: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- อัจฉราวรรณ ณ สงขลา และคณะ. (2554). *คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการสินค้าแฟชั่น คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร*. (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- Skier, Malgorzata and Buchta, Krystyna. (2013). *“The Vocational Skills of Graduates with A Degree in Tourism and Recreation in the Context of The National Qualifications Framework”*. Polish Journal of Sport and Tourism. vol20, 147-152.
- Spowart, Jane. (2006). *“Hotel School Students’ Views of their Preparation for Work-Integrated Learning: An Explortory Study”*. *Asia-Pacific Journal of Cooperative Education*. 7(2), 10-15.